

Arvamuse esitamine aa kohta

Lugupeetud Igor Taro!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Riigikogu Keskkonnakomisjoni võimaluse eest avaldada arvamust keskkonnatasude seaduse ja metsaseaduse muutmise seaduse eelnõu (300 SE) kohta. Oleme eelnõuga tutvunud ning jääme Kaubanduskoja varasemalt esitatud seisukohtade juurde.

1. Kiirkorras kooskõlastamine ja mõjuanalüüsi puudumine

Keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi KTS) kooskõlastamisele esitamisel viidatakse kaaskirjas, et eelnõu on kiireloomuline, seotud riigieelarve laekumistega ja liikuvuses koos riigieelarveseaduse paketiga.

Soovime rõhutada, et kliimaministeeriumile ei saanud eelnõud koostades tulla üllatusena, et eelnõuga tõstetavad saastetasud on püsinud pikalt muutumatuna, järgmise aasta riigieelarve koostamine on pingeline, sest plaanitavad tulud on oluliselt suuremad kui plaanitavad kulud ning keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu peaks jõudma Riigikogu menetlusse enne kui riigieelarve seaduse eelnõu.

Rõhutame ka, et eelnõul puudub mõjuanalüüs või vastav uuring, mis põhjendaks selles olevate keskkonnatasude just konkreetsete summade võrra suurendamist. Kaubanduskoja hinnangul peaksid keskkonnatasude suurused olema seotud tekkiva kekkonnamõju tõendatud suurusega. Antud olukorras näitavad eelnõu seletuskirjas toodud põhjendused, et muudatuste eesmärk on eelkõige riigi eelarve suurendamine ning mitte keskkonnaeesmärkide täitmine.

Kaubanduskoja liikmed on seisukohal, et keskkonnatasude välja töötamisel sisuliselt ei kaasatud mõjutatud ettevõtteid ning eelnõu esitati mõjutatud ettevõtetele ootamatult. Antud olukorrast tulenevalt on ettevõtetel põhjust uskuda, et ka tulevikus võib hakata riik määrama keskkonnatasusid suvaliselt, lähtudes riigieelarvelistest vajadustest ja ilma turuosalistega konsulteerimata ning hindamata seejuures ka ettevõtete tegevuse tegelikku mõju keskkonnale. Selle põhjuseks on asjaolu, et keskkonnatasude tõstmine ei ole praegusel juhul seotud tekkiva kekkonnamõju tõendatud suurusega, vaid tasude tõstmine toimub suvaliselt ehk ilma analüüsi ja sisuliste põhjenduseteta. Selline praktika vähendab riigi atraktiivsust ja ettevõtete valmisolekut investeerida äritegevusse Eestis.

Eelnimetatust tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku loobuda keskkonnatasude tõstmisest 2024. aastal ning koostöös mõjutatud ettevõtete

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

töötada 2024. a esimesel poolaastal välja põhjendatud ning pikaajaline keskkonnatasude süsteem, mis rakendatakse alates 2025. aastast.

2. „Saastaja maksab“ printsiip

Eelnõu seletuskirja kohaselt on saastetasude muutmise eesmärgiks „saastaja maksab“ printsiibi senisest tõhusam rakendamine, et seeläbi vähendada saasteainete paiskamist õhku, heitveega saasteainete juhtimist keskkonda ning ladestatavate jäätmete hulka, soodustades taaskasutust. Antud olukorras näitavad eelnõu seletuskirjas toodud põhjendused, et muudatuste eesmärk on eelkõige riigi eelarve suurendamine. Kaubanduskoda on seisukohal, et arvestades „saastaja maksab“ printsiipi peaksid ka saadud keskkonnatasudest tulenevad summad minema sinna piirkonda ja nendele kohalikele omavalitsustele, kus antud saastamine toimus. Keskkonnatasudest saadavad suuremad summad peavad kandma oma eesmärgi ja hüvitama tekitatud kahju, mitte suurendama riigi eelarvet.

Kaubanduskoda on seisukohal, et keskkonnatasud peaksid liikuma täies ulatuses sinna piirkonda ja nendele kohalikele omavalitsustele, kus tekib keskkonnahäiring saastena. Vastav põhimõte tuleb kehtestada keskkonnatasude seaduses.

3. Investeeringud

Eelnõu seletuskirja kohaselt kehtestatakse saastetasumäärad aastate kaupa järk-järgult tõusvana 2024. kuni 2027. aasta kohta. Lisaks on seletuskirjas öeldud, et tasumäärade pikaajaline kehtestamine annab ettevõtjatele suurema stabiilsuse ja investeerimiskindluse, mis on oluline investeerimisotsuste tegemisel. Nii saasteainete vähendamine kui muud keskkonnaalased muudatused nõuavad ettevõtetele lähitulevikus mahukaid investeeringuid uute tehnoloogiate kasutuselevõtuks. Uued keskkonnatasud kehtestatakse aga viisil, mis tegelikult annab tasude suhtes vaid lühiajalise kindluse (2027. a lõpuni). Lühikeseks perioodiks keskkonnatasude kehtestamine ei anna ettevõtetele uute investeeringute tegemiseks vajalikku ettenähtavust ning selline keskkonnatasude kehtestamise praktika vähendab Eestisse tööstuslike investeeringute tegemise tõenäosust. Keskkonnaheitmete vähendamine nõuab täiesti uute tehnoloogiate juurutamist, mis võib võtta 5-10 aastat aega. Seega peaksid kehtestatavad tasud jääma muutumatuks seadusemuudatuse järel vähemalt aastani 2035.

Kaubanduskoda on seisukohal, et tagada ettevõtjatele suurema stabiilsuse ja investeerimiskindluse, peaavad eelnõuga kehtestatavad tasumäärad jääma muutmatuks vähemalt aastani 2035.

Kokkuvõtvalt, kuna keskkonnatasude tõstmist ei ole seotud tekkiva keskkonnamõju tõendatud suurusega, seletuskirjas sisalduv mõjuanalüüs, sh plaanitavate muudatuste mõju ettevõtetele on oluliste puudustega ning ministrium menetles eelnõud kiirkorras huvigruppe näiliselt kaasates, siis sellises olukorras ei saa Kaubanduskoda toetada eelnõud. Teeme ettepaneku loobuda keskkonnatasude tõstmisest 2024. aastal ning koostöös mõjutatud ettevõtetega töötada 2024. aastal välja põhjendatud ning pikaajaline

keskkonnatasude süsteem, mis võtaks arvesse eelpool tõstatatud põhimõtteid ning mida rakendatakse alates 2025. aastast.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Ireen Tarto ireen.tarto@koda.ee